

A Textológiai Munkabizottság 1991. május 20-i üléséről

A most kezdődő akadémiai ciklusra újjáalakult Textológiai Munkabizottság megtartotta első ülését a Petőfi Irodalmi Múzeumban, amely bázisintézménye lesz a jövőben is.

Bíró Ferenc elnök szerint a bizottság feladatai nem változtak, de lényegesen módosultak a körülmények és lehetőségek, amelyek között dolgoznia kell. Ez a napirenden is lemérhető volt. Nagy Péter akadémikus levelét az MTA I. Osztályához elsőként a textológusok tárgyalták meg. A megírása óta eltelt csaknem egy év — sajnos — messzemenően igazolta aggodalmait a magyar klasszikusok kiadásának jövőbeli lehetőségeit illetően. A jelenlévők élénk vita után egyetértettek a levélíróval abban, hogy a klasszikus szövegek kiadása és védelme érdekében minden fórumon szót kell emelni. A kiadói viszonyok decentralizációja közepette nincs lehetőség egy új intézmény vagy akár egy központi szövegbank felállítására; a bizottságnak nem irányítania, hanem véleményeznie, tanácsolnia, koordinálnia szükséges, hogy a tudományos és a népszerű szövegkiadás minél szervezesebben épüljön egymásra.

A bizottság munkatervébe ennek értelmében került be az elméleti munka igénye (a szöveg- és nyelvterületenként markánsan különböző szakirodalmának áttekintése, folytatva a *Helikon* 1989/3–4. számának törekvéseit és a nemzetközi kapcsolatok kiépítése révén is), valamint a textológus-képzés megszervezése, az ELTE tantervi reformja keretében. Feltétlenül szükség van a sajtó alá rendezés szerzői jogainak elismertetésére, mert enélkül a kiadók versenyztetése a szövegkiadásban nem képzelhető el, viszont tág tere nyílik a kalózkidadásoknak és révükön a szövegromlásnak.

Az előző ciklusról áthúzódó téma volt Szörényi László *Ars mutilandi hungarica* c. esszéje. A benne felvetett kérdésekről a bizottság rögzítette álláspontját. Eszerint a kritikai kiadásokban és a szöveg gondozott kiadásokban a teljes írói életmű szerepeltetendő. A személyek, nemzetek, vallások, csoportok, erkölcsi elvek és politikai nézetrendszerek stb. érzékenységet esetleg sértő hányad magyarázata, értelmezése, történelmi kontextusba helyezése ebben az esetben a tudományos apparátus feladata. Szövegválogatás esetén elsődleges szempont az esztétikai érték. Ha — ezen túl — az életmű lényeges és jellemző részéhez az említett okok miatt vitatható szövegek is tartoznak, a sajtó alá rendező a döntés joga és felelőssége. (Ami újabb, közvetett érv lehet szerzői jogainak elismerése mellett...)

A bizottság évi háromszori üléssel tervezi munkarendjét, alkalmanként két-két készülő kritikai kiadás helyzetének, gondjainak áttekintését vállalva. Az induló két új vállalkozásról, *A 18. század költői* c. sorozatról és az OTKA-támogatással szerveződő Kölcsey kritikai kiadásról Bíró Ferenc és Dávidházi Péter adott rövid tájékoztatást; kérve, hogy kb. egy év múlva már érdemben, részletesebben térjenek vissza ezekre a témákra.